

VISI KELIAI VEDĖ Į ŽEMAITIJĄ...

Proga aplankyti Žemaitiją, pabūti su šio krašto žmonėmis, prisiminti Katalikų bažnyčios vaidmenį regiono istorijoje šiomet ypatinga – čia vyksta svarbiausi renginiai, skirti Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejui. Apie tai, kas Žemaičių Kalvarijoje, Telšiuose, Luokėje vyko liepos pabaigoje ir rugpjūčio pirmosiomis dienomis, pasakoja kan. relig. m. mgr., teol. lic. ANDRIJUS SABA-LIAUSKAS.

LIEPOS 29 DIENA

IV TELŠIŲ VYSKUPIJOS EUCHARISTINIO KONGRESO
MARIJOS LEGIONO DIENA ŽEMAIČIŲ KALVARIJOJE

2013 m. liepos 29 d. Žemaičių Kalvarijos šventovėje vyko IV Telšių vyskupijos eucharistinis kongresas, skirtas Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejui paminėti. Į iškilmes rinkosi Marijos legiono nariai ne tik iš Telšių vyskupijos įvairių parapijų, bet ir iš toliau. Šventovėje vyko konferencija, kurioje buvo analizuojamos prieš 600 metų pradėto Žemaičių krikšto istorinės aplinkybės. Prieš pagrindines tos dienos iškilmingas vidurdienyje vykusias šv. Mišias susirinkusieji kalbėjo rožinį, o šv. Mišių metu nuoširdžiai meldėsi, įsijungdami ir į giedojimą. Šv. Mišias koncelebravo būrelis kunigų,

patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai, o vadovavo joms Telšių vyskupo augziliaras, generalvikaras vyskupas L. Vodopjanovas OFM. Jis pasakė ir pamokslą, kurio metu kalbėjo apie liturgijoje minimą šv. Mortą, jos dorybes ir tikėjimo pavyzdį, išryškino jos tikėjimą Kristumi, kurį ji išpažino kaip Mesiją. Vyskupas pakvietė Marijos legiono narius būti tokio gilaus ir tvirto tikėjimo žmonėmis, kaip šv. Morta. Po šv. Mišių Žemaičių Kalvarijos bazilikoje prasidėjo tris paras be pertraukos trukusi Švč. Sakramento adoracija. Joje bei tą dieną 18 valandą aukotose šv. Mišiose taip pat dalyvavo didelis būrys Marijos legiono narių, kurie prie išstatyto Švč. Sakramento meldėsi visą naktį iki kitos dienos ryto, kol į Žemaičių Kalvarijos šventovę pradėjo rinktis ateitininkai iš visos Lietuvos. Dvi dienas ir naktis Švč. Sakramento adoracija nenutrūkstamai vyko ir Žemaičių Kalvarijos parapijos senelių namų koplyčioje, kur prie Viešpaties, esančio Švč. Sakramente, pasikeisdami budėjo ir meldėsi šių namų gyventojai.

LIEPOS 30 DIENA

IV TELŠIŲ VYSKUPIJOS EUCHARISTINIO KONGRESO
ATEITININKŲ DIENA ŽEMAIČIŲ KALVARIJOJE

2013 m. liepos 30-oji Žemaičių Kalvarijos šventovėje buvo skirta Lietuvos ateitininkams. Prie bazilikos ateitininkai pradėjo rinktis nuo ankstyvo ryto. Meninę programą parodė Mosėdžio ir Skuodo parapijų ateitininkai. 10 valandą ant Šv. Jono kalno, prie III ir IV Žemaičių Kalvarijos Kryžiaus kelio koplyčių, buvo sakomas „Kalno pamokslas“, kurio metu į gausiai susirinkusius iškilnių dalyvius kreipėsi Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Jis apžvelgė krikščionybės atėjimo į Žemaitiją aplinkybes, papasakojo, kaip žemaičiai prieš 600 metų buvo ruošiami Krikšto sakramentui, kaip keitėsi jų gyvenimas tapus katalikais, kaip su žemaičių krikštu buvo užbaigta Europos kristianizacija. Po vyskupo katechezės meninę programą parodė Telšių ateitininkai. Tada susirinkusieji, giedodami Kalnų giesmes, patraukė prie Šv. Jono kalno papėdėje pastatyto garsaus Žemaitijos kryždirbio Antano Vaškio iš ažuolo išdrožto paminklo – kopyltstulpio, skirto Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejui. Šį paminklą, kuriame pavaizduota, kaip vyskupas krikštija į Varduvos upelį įsibridusį žemaitį, ir yra iškaltas šv. Jonas Krikštytojas, krikšti-

IV Telšių vyskupijos eucharistinio kongreso renginių, vykusių Žemaičių Kalvarijoje (Plungės r.), akimirkos. Edvino Bružo nuotraukos

IV Telšių vyskupijos eucharistinio kongreso metu Žemaičių Kalvarijos bazilikoje vykusių šv. Mišių, kurias koncelebravo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, akimirka. Edvino Bružo nuotrauka

jantis Jėzų, bei Lietuvos valdovai Vytautas ir Jogaila, pašventino Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Apie paminklo sukūrimą papasakojo jo autorius A. Vaškys. Visiems, kas prisidėjo prie šio paminklo pastatymo, padėkos žodį tarė Žemaičių Kalvarijos šventovės rektorius kan. Jonas Ačas. Pašventinus paminklą, ateitininkai ir atvykusieji piligrimai procesijoje, giedodami giesmes, patraukė į Žemaičių Kalvarijos baziliką. Čia vyko konferencija. Joje apie Eucharistiją ir krikščioniško gyvenimo aspektus kalbėjo Panevėžio vyskupas emeritas J. Kauneckas. Jis išsamiai analizavo, ką reiškia gyventi pagal Kristaus mokymą ir praktikuoti tikėjimą. 12 val. Žemaičių Kalvarijos bazilikoje buvo aukojamos iškilmingos, pagrindinės tos dienos šv. Mišios, kurių liturgijai vadovavo Panevėžio vyskupas emeritas J. Kauneckas, koncelebravo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, jo pagalbininkas vyskupas L. Vodopjanovas OFM, nemažas būrys kunigų, atvykusių ne tik iš Telšių, bet ir iš kitų vyskupijų. Pamokslą pasakė vyskupas J. Kauneckas. Jis kalbėjo apie ateitininkų pašaukimą Bažnyčioje ir šių dienų pasaulyje bei, remdamasis įvairiais gyvenimiškais pavyzdžiais, išryškino tikėjimo gyvumo ir jo liudijimo svarbą. Šv. Mišių metu ateitininkų įžodį davė 8 jaunuoliai, papildė šios organizacijos gretas. Šv. Mišių metu ir prieš šv. Mišias vykusiam šlovinime giedojo Viekšnių šv. Jono Krikštytojo parapijos jaunimo choras (vadovas – vargonininkas Vitalijus Lizdenis). Po šv. Mišių Žemaičių Kalvarijos miestelio gatvėmis vyko iškilminga eucharistinė procesija. Po iškilmingų pamaldų ateitininkai padėkojo vyskupams ir įteikė jiems atminimo dovanėles. Vėliau Žemaičių Kalvarijos parapijos namuose ir Žemaičių Kalvarijos kultūros centre vyko nuotaikinga agapė. Po pietų vaikams buvo surengtas vadinamasis „Vaikų kiemas su Žiogu“, kurio metu spektakliuką žiūrėję vaikai buvo pakviesti atlikti įdomias užduotis. Suaugusieji ir jaunimas susirinko į Žemaičių Kalvarijos kultūros centro salę, kurioje vyko konferencija. Ją vedė Klaipėdos Kristaus Karaliaus parapijos klebonas filosof. lic., relig. m. mgr. Virgilijus Poškus. Vėliau vyko diskusija, darbas grupėse. Visa tai moderavo ateitininkai Rozvita Vareikienė, Vidas Abraitis, Reda Sopranaitė, Vygantas Malinauskas, Liutauras Serapinas, Vaidotas Vaičaitis ir Vincas Lizdenis. Gražų, prasmingą dienos darbą vainikavo graži liaudiškos muzikos vakaronė. Visą dieną, vykstant renginiams, Žemaičių Kalvarijos bazilikoje vyko

(Nukelta į 34 p.)

IV Telšių vyskupijos eucharistinio kongreso renginių, vykusių Žemaičių Kalvarijoje (Plungės r.), akimirkos. Edvino Bružo nuotraukos

Žemaičių Kalvarijos bazilika (Plungės r.). Danutės Mukienės nuotrauka

Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Edvino Bružo nuotrauka

(Atkelta iš 33 p.)

nenutrūkstanti Švč. Sakramento adoracija, kuri tęsiasi dar ir naktį bei kitą dieną.

RUGPJŪČIO 1 DIENA
IV TELŠIŲ VYSKUPIJOS
EUCCHARISTINIO KONGRESO
PIRMOJI DIENA TELŠIUOSE

2013 m. rugpjūčio 1 d. iš Žemaičių Kalvarijos ten tris dienas vykęs IV Telšių vyskupijos eucharistinis kongresas, skirtas Žemaičių Krikšto 600 jubiliejui, persikėlė į Telšių vyskupijos centrą ir Žemaitijos sostinę Telšius. Telšių Katedroje 10 val. iškilmingomis šv. Mišiomis buvo pradėtas švęsti IV Telšių vyskupijos kongresas ir tris paras trukšianti Švč. Sakramento adoracija. Šv. Mišioms, kurias koncelebravo nemažas būrys kunigų, vadovavo Telšių vyskupas J. Boruta SJ. Šv. Mišių metu giedojo Telšių katedros didysis sumos choras (vadovė vargonininkė Dalia Pleškienė), jam akomponavo pučiamųjų orkestras. Prieš iškilmingas šv. Mišias Telšių vyskupas pašventino katedroje įrengtą plokštę su Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejui skirtu metaliniu medaliu. Telšių vyskupas J. Boruta SJ. pamokslo metu gausiai susirinkusiems tikintiesiems kalbėjo apie krikšto reikšmę žemaičiams. Jis priminė, jog su krikštu į Žemaitiją atėjo raštas, mokyklos, bibliotekos, ligoninės, su bažnytinėmis struktūromis ėmė plėtotis so-

cialinė, karitatyvinė veikla. Krikštas įjungė Žemaitiją, o kartu ir visą Lietuvą į Vakarų Europos kultūrą, kuri atnešė pažangą ir tikrųjų, krikščioniškųjų vertybių supratimą bei puoselėjimą. Kviesdamas švęsti jubiliejų vyskupas ragino iš naujo atverti savo širdis Jėzaus Kristaus malonei, jo Evangelijos šviesai, kuri žemaičiams buvo paskelbta prieš 600 metų, žengiant į septyntąjį Krikščionybės Žemaitijoje amžių, iš naujo suvokti savo krikščioniškąją tapatybę. Po iškilmingų šv. Mišių, kuriose dalyvavo ir Telšių miesto bei savivaldybės meras Vytautas Kleiva, kiti savivaldybės darbuotojai, Telšių katedroje prasidėjo Švč. Sakramento adoracija, trukusi iki rugpjūčio 4 dienos – sekmadienio rytmetinių 8 val. prasidėjusių šv. Mišių.

11.30 val. Telšių Žemaitės dramos teatre prasidėjo tarptautinė mokslinė teologinė konferencija „Žemaičių Krikštas išganyimo istorijos kontekste: evangelizacija, tikėjimas, tradicija, išganymas“, į kurią atvyko 170 dalyvių. Konferenciją menine kompozicija pradėjo Žemaitės dramos teatro aktoriai, arfa grojo tarptautinių konkursų ir festivalių dalyvė bei laureatė arfininkė Aistė Balionytė. Konferencijoje kalbėjo, susirinkusiuosius pasveikinimo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, Telšių savivaldybės meras Vytautas Kleiva. Konferenciją moderavo Klaipėdos universiteto ir Telšių kunigų seminarijos dėstytojas kun. doc. dr. Vladas Gedgaudas. Pranešimą „Stovėti santykių. Biblinio tikėjimo matmenys – tikėjimo skelbimo prielaida“ perskaitė Lietuvos edukologijos universiteto Istorijos fakulteto, Katalikų tikybos katedros vedėja, žymi Biblijos specialistė doc. dr. Ingrida Gudauskienė. Kalbėdama ji išryškino tikėjimo sąvokos ir sampratos lygmenį Senojo ir Naujojo Testamentų kontekste.

Pranešimą apie Krikšto ekzeziologinę dimensiją perskaitė svečias iš Italijos – Romos popiežiškojo Laterano universiteto dėstytojas kun. prof. dr. Giovanni Tangorra. Jis išsamiai pristatė Bažnyčios mokymą apie Krikštą ir šio sakramento neatskiriamumą nuo bažnytinės bendruomenės bei Bažnyčios, kurios nariu tampama per Krikšto sakramentą, svarbą tikėjimo pažinime ir augimą jame.

Antroje konferencijos dalyje apie moralinį tikinčiojo gyvenimą, analizuojant pakrikštytojo sąžinės fenomenologiją, kalbėjo kitas svečias – Romos popiežiškojo

Telšių katedroje vykusią IV Telšių vyskupijos kongreso religinių apeigų akimirks ir jų dalyviai. Edvino Bružo nuotrauka

Urbano universiteto profesorius, atsakingas už specialiosios moralės teologijos katedrą, Romos popiežiškojo Grigaliaus universiteto pakviestas profesorius kun. prof. dr. Vidas Balčius. Evangelizacijos iššūkius šiuolaikinėje visuomenėje aptarė ir su tuo susijusias problemas pranešime išsamiai gvildeno Klaipėdos universiteto Pedagogikos fakulteto Katechetikos katedros vedėjas, LKMA akademikas, Telšių kunigų seminarijos dėstytojas mons. prof. dr. Arvydas Ramonas. Po konferencijos vyko diskusijos ir gražus konferencijos dalyvių pabendravimas. Pavakaryje Žemaičių muziejuje „Alka“ buvo atidaryta paroda, skirta seniesiems žemaičių dievdirbiams bei Žemaičių vyskupystės istorijai. Renginį vedė aktoriai Virginija Kochanskytė ir Petras Venslovas. Parodos atidarymo dalyvius nudžiugino meninė programa. Atidarant parodą kalbėjo Telšių vyskupas J. Boruta SJ, Telšių meras Vytautas Kleiva. Su parodos koncepcija, tikslais ir struktūra supažindino muziejaus direktorė Elvyra Spudytė. Ji papasakojo apie dievdirbių darbo specifiką, šios kūrybos raidos istoriją, šventųjų vaidavimo būdus. Šioje parodoje kartu su kitais eksponatais jos lankytojai turėjo galimybę susipažinti ir su muziejaus turimais seniausiais dievdirbių kūrinių – dviejų an-

gelų skulptūrėlėmis, kurios padarytos 1704 metais. Atidaryta ir Žemaičių krikšto jubiliejui skirta Žemaičių vyskupystės istorijos paroda – iš Lietuvos nacionalinio muziejaus rinkinių. Visuomenė joje turėjo galimybę susipažinti su visais Žemaičių vyskupijos vyskupų portretais, svarbių dokumentų kopijomis, vyskupų naudotais liturginiais reikmenys. Parodos atidaryme dalyvavo svečiai iš Kultūros ministerijos, Lietuvos nacionalinio muziejaus ir kt.

Pirmąją Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejaus šventimui skirtą dieną Telšiuose užbaigė evangelizacinis koncertas, Telšių miesto amfiteatre prasidėjęs 21 valandą. Į koncertą susirinko daugiau negu tūkstantis žiūrovų, tarp jų buvo daug jaunimo, garbių tos dienos renginių svečių. Koncerto klausėsi ir iš Vengrijos atvykęs Budapešto ir Estergomo arkivyskupas kardinolas Peteris Erdo, kurį Šventasis Tėvas yra paskyręs savo ypatinguoju pasiuntiniu Žemaitijos evangelizavimo 600 metų sukakties minėjime, apaštalinis nuncijus Pabaltijo kraštams arkivyskupas Luigi Bonazzi ir jo sekretorius, abu Telšių vyskupai ir kt. Koncerto pradžioje parodytoje programoje dalyvavo Telšių jaunimas ir aktoriai Virginija Kochanskytė bei Pet-

(Nukelta į 36 p.)

Nuotraukose (iš viršaus): Tarptautinę mokslinę teologinę konferenciją „Žemaičių Krikštas išganymo istorijos kontekste: evangelizacija, tikėjimas, tradicija, išganymas“, vykusią Telšiuose, menine kompozicija pradėjo Žemaitės dramos teatro aktoriai, konferencijos dalyviai. Edvino Bružo nuotraukos

Tarptautinės mokslinės teologinės konferencijos „Žemaičių Krikštas išganymo istorijos kontekste: evangelizacija, tikėjimas, tradicija, išganymas“, vykusios Telšių Žemaitės dramos teatre, atidaryme grojo tarptautinių konkursų ir festivalių laureatė arfininkė Aistė Balionytė. Edvino Bružo nuotrauka